Ympäristövaliokunnalle 11.10.2022
marja.ekroos@gov.fi

Asia: Ympäristövaliokunnan kirjallinen kysymys TAE2023

Kysymys: Voitaisiinko lämmitystapamuutoksia tukea myös asunto-osakeyhtiöissä, eikä vai pientaloissa. (mom. 35.20.56)

35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Nykyisellään avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan pientalon öljy- tai kaasulämmitysjärjestelmän poistamisesta ja muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustusta myönnettäisiin 4 000 euroa, kun öljy- tai kaasulämmityksestä siirrytään kaukolämpöön, maalämpöpumppuun tai ilma-vesilämpöpumppuun, ja 2 500 euroa, kun siirrytään muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos uusi rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä käyttää fossiilisia polttoaineita. Avustuksen myöntää koko maassa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Periaatteessa fossiilisesta öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen avustuksia voitaisiin myöntää myös asuinrakennuksen omistavalle yhteisölle kuten asunto-osakeyhtiöille. Asunto-osakeyhtiöiden osalta avustusten kohteena olisivat kerros- ja rivitalot. Jossakin määrin myös pientalot ovat hallintamuodoltaan asunto-osakeyhtiöitä.

Pääsääntöisesti avustusta ei voitaisi valtion tuella rahoitettuja asuntoja lukuun ottamatta myöntää lämmitystavan muutoshankkeille, joissa hankkeen kohteena olevaa asuinrakennusta käytetään tai aiotaan käyttää EU-oikeuden valtiontukisäännöissä tarkoitettuun taloudelliseen toimintaan (komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01)). Siten avustuksen saajina eivät voisi olla esimerkiksi vapaarahoitteisten asuntojen vuokrausta harjoittavat vuokrataloyhteisöt.

Voitaisiin kuitenkin myös harkita, voisiko öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen avustusta myöntää myös taloudellista toimintaa harjoittavalle yhteisölle. Öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen avustusta voisi olla perusteltua myöntää mahdollisimman laajasti, jotta fossiilisen öljyn tai kaasun käytöstä lämmityksessä voitaisiin luopua. Avustukset olisivat de minimis -tukea Euroopan komission antaman asetuksen (1407/2013) mukaisesti, kun avustusta hakee taloudellista

toimintaa harjoittava yhteisö. Yleishyödyllisten yhteisöjen kohdalla avustukset olisivat ns. SGEI-tukea. Yleishyödyllisiksi yhteisöiksi katsottaisiin kunnat ja muut julkisyhteisöt, näiden omistamat yhtiöt sekä ARAn yleishyödyllisiksi nimeämät yhteisöt.

Avustusten käyntiin saattamiseen tarvittaisiin kuitenkin valmisteluaikaa, sillä se edellyttäisi avustusjärjestelmän tietojärjestelmien muutoksia ELY- ja KEHA-keskuksessa, avustusjärjestelmän määrittelyn ja niiden antamisen säädöksellä tai budjettitekstillä. Lisäksi tarvittaisiin todennäköisesti lisäystä avustusten määrärahoihin ja avustusten käsittelyresursseihin. Arvion mukaan ensivuoden talousarvioehdotuksen määrärahat pientalojen öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen avustukset riittäisivät pientaloille ensivuoden loppuun, jos hakemusten jättämisen tahti pysyisi nykyisenkaltaisena. Tällä hetkellä käsitellään pientalojen osalta vuodenvaihteessa 2021/22 tulleita hakemuksia.

Lisätietoja

Öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen avustukset rakennusneuvos Pekka Kalliomäki, asuinrakennusten energia-avustukset rakennusneuvos Jyrki Kauppinen.